

Inhoud

Wat is cameratoezicht?	3
1. De basis van cameratoezicht in Rotterdam	4
1.1 Juridische basis	4
1.2 Beleidsuitgangspunten	8
2. De aanvraagprocedure	9
2.1 Wie kunnen er cameratoezicht aanvragen?	9
2.2 Wat moet er in een aanvraag staan?	9
2.3 Hoe verloopt de aanvraag?	10
2.4 Wanneer wordt een aanvraag afgewezen?	12
2.5 Wat gebeurt er wanneer de burgemeester tot cameratoezicht heeft besloten?	12
2.6 Waar kan de directie Veiligheid bij helpen?	13
3. Kosten	15
3.1 Arbeidskosten	15
3.2 Onderhoudskosten	15
3.3 Opstartkosten	15
3.4 Controle kosten	15
3.5 Energiekosten	16
3.6 Opvolginkosten	16
3.7 Evaluatiekosten	16
4. Het inzien van beelden (openbaarheid en rechten van burgers)	17
4.1 Cameratoezicht als ogen van de politie	17
4.2 Inzage in de beelden	17
4.3 Bezoeken van het de toezichtsruimte	17
Bijlage: Straten waarin cameratoezicht is (per deelgemeente)	18

Wat is cameratoezicht?

Sinds 2000 is er in de gemeente Rotterdam cameratoezicht. Permanent, dat wil zeggen 24 uur per dag en 7 dagen in de week, houden medewerkers van de dienst Stadstoezicht en de politie met camera's de openbare ruimte in de gaten. Incidenten geven ze door, zodat hulp snel ter plaatse kan zijn. Ook kunnen de beelden achteraf gebruikt worden bij de opsporing van daders van strafbare feiten.

Het aantal camera's in de regio Rotterdam is eind 2010 ongeveer 400. Ongeveer 325 camera's hangen in de gemeente Rotterdam. Ze bestrijken tientallen gebieden, van het Centraal Station en risicobuurtten tot winkelcentra en uitgaansgebieden.

Cameratoezicht wordt ingezet om geweldpleging, straatroof, drugshandel en overlast aan te pakken. Uit onderzoek blijkt dat door goed gebruik van cameratoezicht het aantal incidenten afneemt en bewoners minder overlast ervaren. Ook helpen de vastgelegde beelden bij het oplossen van misdrijven.

Cameratoezicht is in Rotterdam een geaccepteerd instrument geworden om de veiligheid te verbeteren. De meeste Rotterdammers (84%) zijn positief over cameratoezicht. Meer dan zes op de tien Rotterdammers (66%) in een gebied met camera's vinden dat het toezicht hun veiligheid vergroot.

Cameratoezicht is aan strenge regels gebonden. Met de camera's mag alleen de openbare ruimte worden bekeken. Ramen van woningen zijn op de monitor grijs gemaakt zodat niet naar binnen kan worden gekeken, politie en justitie mogen alleen onder strikte voorwaarden gebruik maken van de opgenomen beelden, om de bewijsvoering bij een strafbaar feit te ondersteunen.

In deze brochure vertellen we meer over het cameratoezicht in Rotterdam. Daarover komen veel vragen binnen bij de gemeente.

Met name gaan we in op de juridische aspecten.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 gaat in op de juridische mogelijkheden en onmogelijkheden.

Hoofdstuk 2 beschrijft de aanvraagprocedure.

Hoofdstuk 3 vertelt alles over de kosten van het cameratoezicht.

Hoofdstuk 4 behandelt de kwestie van het inzien van beelden.

1. De basis van cameratoezicht in Rotterdam

1.1 Juridische basis

Cameratoezicht mag alleen ingezet worden binnen de grenzen van de wet. De Nederlandse wet stelt dat er sprake is van cameratoezicht als de opgenomen beelden opgeslagen en bewaard worden. Omdat het recht op privacy in het geding is bij het instrument cameratoezicht, zijn er strenge bepalingen voor de inzet en de uitvoering van cameratoezicht.

Naast de Nederlandse wet (Grondwet artikel 10) zijn er ook Europese regels voor het bewaken van de privacy. De belangrijkste:

- “Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (CEDH)” van de Raad van Europa uit 1950;
- “Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data” van de Raad van Europa uit 1981;
- “Charter of Fundamental Rights of the European Union”;
- “Directive 95/46/CE” van het Europees Parlement en de Europese Raad van 24 oktober 1995 (deze richtlijn beschrijft de bescherming van persoonsgegevens en de uitwisseling van data).

Het CCV (Centrum voor Criminaliteitspreventie en veiligheid) beschrijft in zijn handreiking cameratoezicht hoe met de privacykwestie moet worden omgegaan. Voorwaarde voor een rechtmatig gebruik van cameratoezicht die een inbreuk op de privacy oplevert, is volgens het CCV in de eerste plaats een dringende maatschappelijke behoefte. Daarnaast moet het camera-

toezicht evenredig zijn met het doel dat daarmee wordt beoogd (eis van proportionaliteit). De derde en laatste voorwaarde is dat het beoogde doel niet op een andere, minder ingrijpende, wijze kan worden bereikt (eis van subsidiariteit).

De Gemeentewet, de Auteurswet, de Wet bescherming persoonsgegevens en het wetboek van Strafrecht zijn van toepassing als het om cameratoezicht gaat.

De Gemeentewet regelt het cameratoezicht in de openbare ruimte, met als doel het handhaven van de openbare orde en veiligheid. Artikel 151c van de Gemeentewet stelt dat cameratoezicht op openbare plaatsen alleen is toegestaan als het doel is de

handhaving van de openbare orde. Deze vorm van cameratoezicht mag uitsluitend worden uitgevoerd met vaste camera's, gedurende een bepaalde tijd. Daarnaast moet de (deel)gemeente de bewoners informeren over de plaatsing van camera's in een buurt. De wet geeft aan dat camera's alleen geplaatst mogen worden na een besluit van de gemeenteraad om de bevoegdheid tot het plaatsen van camera's te verlenen aan de burgemeester. In Rotterdam is dat geregeld in artikel 2.9a.1 van de Rotterdamse Algemeen Plaatselijke Verordening (APV).

Heimelijk cameratoezicht is verboden, behalve in een aantal bij wet vastgelegde uitzonderingen. Die uitzonderingen vallen niet onder de bevoegdheid van de gemeente.

De politie mag alleen gebruik maken van heimelijk cameratoezicht na toestemming van het Openbaar Ministerie. Deze bevoegdheid is gebaseerd op het wetboek van Strafvordering en eventueel artikel 2 van de politiewet.

Het wetboek van Strafrecht stelt dat het verboden is om personen in een niet voor het publiek toegankelijke plaats heimelijk te filmen of te fotograferen. Dat geldt als een misdrijf. Heimelijk filmen op een wel voor het publiek toegankelijke plaats is ook verboden, maar geldt als een overtreding. Om strafbaarheid te voorkomen moet er duidelijk kenbaar gemaakt worden dat er wordt gefilmd.

Als het cameratoezicht duidelijk kenbaar is gemaakt, maar niet ingezet wordt op basis van een wettelijke bevoegdheid, kan dit gelden als een onrechtmatige daad, tenminste als er sprake is van inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de afgebeelde persoon.

Nog twee andere wetten zijn van belang als het om cameratoezicht gaat:

- De Auteurswet stelt het strafbaar om een portret onrechtmatig openbaar te maken.
- De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) is van toepassing op digitaal vastgelegde beelden die later raadpleegbaar zijn. Deze vormen van cameragebruik moeten op grond van artikel 27 worden aangemeld bij het College bescherming persoonsgegevens. Omdat de beelden van het gemeentelijke cameratoezicht opgeslagen worden door de politie, vallen deze niet onder de Wbp, maar onder de Wet politiegegevens.

Artikel 151c Gemeentewet

1. De raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om, indien dat in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is, te besluiten tot plaatsing van vaste camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties en andere bij verordening aan te wijzen plaatsen die voor een ieder toegankelijk zijn. De burgemeester bepaalt de duur van de plaatsing en wijst de openbare plaats of plaatsen aan, met inachtneming van hetgeen daaromtrent in de verordening is bepaald.
2. De burgemeester stelt, na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993, de periode vast waarin in het belang van de handhaving van de openbare orde daadwerkelijk gebruik van de camera's plaatsvindt en de met de camera's gemaakte beelden in elk geval rechtstreeks worden bekeken.
3. De burgemeester bedient zich bij de uitvoering van het in het eerste lid bedoelde besluit van de onder zijn gezag staande politie.
4. De aanwezigheid van camera's als bedoeld in het eerste lid is op duidelijke wijze kenbaar voor een ieder die de desbetreffende openbare plaats betreedt.
5. Met de camera's worden uitsluitend beelden gemaakt van een openbare plaats als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties en andere bij verordening aan te wijzen plaatsen die voor een ieder toegankelijk zijn.
6. De met de camera's gemaakte beelden mogen in het belang van de handhaving van de openbare orde worden vastgelegd en gedurende ten hoogste vier weken worden bewaard.
7. De vastgelegde beelden, bedoeld in het zesde lid, vormen een tijdelijk register in de zin van de Wet politieregisters. Met inachtneming van artikel 13, zevende lid, van de Wet politieregisters kunnen uit dat register gegevens worden verstrekt ten behoeve van de opsporing van een gepleegd strafbaar feit.
8. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden met het oog op de goede uitvoering van het toezicht, bedoeld in het eerste lid, regels gesteld omtrent:
 - a. de vaste camera's en andere technische hulpmiddelen benodigd voor het toezicht, bedoeld in het eerste lid, en de wijze waarop deze hulpmiddelen worden aangebracht;
 - b. de personen belast met of anderszins direct betrokken bij de uitvoering van het toezicht; en
 - c. de ruimten waarin de waarneming of verwerking van door het toezicht vastgelegde beelden plaatsvindt.

Artikel 2.9a.1 APV: Cameratoezicht op openbare plaatsen

1. De burgemeester kan overeenkomstig artikel 151c van de Gemeentewet besluiten tot plaatsing van vaste camera's voor een bepaalde duur ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats.
2. De burgemeester heeft de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, eveneens ten aanzien van voor een ieder toegankelijke parkeerterreinen.

Artikel 35 Auteurswet

1. Hij die zonder daartoe gerechtigd te zijn een portret in het openbaar ten toon stelt of op andere wijze openbaar maakt, wordt gestraft met geldboete van de vierde categorie.
2. Het feit is een overtreding.

Artikel 27 Wet bescherming persoonsgegevens

1. Een geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die voor de verwezenlijking van een doeleinde of van verscheidene samenhangende doeleinden bestemd is, wordt alvorens met de verwerking wordt aangevangen gemeld bij het College of de functionaris.
2. Een niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die voor de verwezenlijking van een doeleinde of van verscheidene samenhangende doeleinden bestemd is, wordt gemeld indien deze is onderworpen aan voorafgaand onderzoek.

Artikel 441b Strafrecht

Met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die, gebruik makende van een daartoe aangebracht technisch hulpmiddel waarvan de aanwezigheid niet op duidelijke wijze kenbaar is gemaakt, van een persoon, aanwezig op een voor het publiek toegankelijke plaats, wederrechtelijk een afbeelding vervaardigt.

Artikel 139f Strafrecht

Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

1. Hij die, gebruik makende van een technisch hulpmiddel waarvan de aanwezigheid niet op duidelijke wijze kenbaar is gemaakt, opzettelijk en wederrechtelijk van een persoon, aanwezig in een woning of op een andere niet voor het publiek toegankelijke plaats, een afbeelding vervaardigt;
2. Hij die de beschikking heeft over een afbeelding welke, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, door of ten gevolge van een onder 1^e strafbaar gestelde handeling is verkregen.

1.2 Beleidsuitgangspunten

Binnen het wettelijk kader zijn verschillende mogelijkheden om het cameratoezicht uit te voeren. De wet geeft aan dat de burgemeester moet bepalen wanneer de camera's daadwerkelijk gebruikt moeten worden, en wanneer de beelden rechtstreeks worden bekeken.

In Rotterdam worden alle beelden van de gemeentecamera's 24 uur per dag live bekeken, 7 dagen per week. De gemeente vindt het erg belangrijk dat burgers er op kunnen vertrouwen dat incidenten waar een camera boven hangt ook worden gezien. Alle camera's worden uitgekeken door medewerkers van Stadstoezicht, onder supervisie van de politie. Daarnaast worden de beelden opgenomen en zeven dagen bewaard. In die zeven dagen kan de politie in opsporingsonderzoeken gebruik maken van de beelden. Na zeven dagen worden de beelden automatisch gewist. Dat betekent ook dat er geen lege hulzen hangen of dummy's.

Het tweede uitgangspunt is dat het voor personen in een cameragebied duidelijk moet zijn dat zij zich in een cameragebied bevinden. In de openbare ruimte staan dus borden aan de randen van de cameragebieden en in de gebieden zelf. De camera's houden

alleen toezicht op openbare ruimtes. Dat houdt in dat de ramen van woningen en bedrijven digitaal afgedekt worden. De medewerkers van Stadstoezicht en politie zien dus niet wat er binnen gebeurt, zij zien op de plek van de ramen een grijs vlak.

Het derde uitgangspunt is dat bij het invoeren van het cameratoezicht gekeken wordt naar de opvolging. Het uitkijken van de beelden kost personele capaciteit, het opvolgen van de waargenomen incidenten ook. Het uitgangspunt is dat alle incidenten die waargenomen worden, ook worden opgevolgd. Hier kan alleen van afgeweken worden als op datzelfde moment een ernstig (ander) incident prioriteit heeft. Er zal bijvoorbeeld geen actie ondernomen worden op een waargenomen fietsendiefstal als de beschikbare politie op dat moment haar handen vol heeft aan een zware mishandeling.

Tot slot is het uitgangspunt bij cameratoezicht dat de burgemeester de besluitvormer is over cameratoezicht. Er kunnen dus geen camera's geplaatst worden op de openbare weg om toe te zien op de openbare orde, dan na een besluit van de burgemeester. Gemeentelijke diensten, deelgemeenten en deelgemeentebestuurders hebben deze bevoegdheid niet.

2. De aanvraagprocedure

De burgemeester van Rotterdam heeft de – door de gemeenteraad verleende – bevoegdheid om cameratoezicht in te stellen. Hij houdt toezicht op het aantal camera's, de locaties en het beheer. De directie Veiligheid van de gemeente Rotterdam voert deze taken in de dagelijkse praktijk uit. Het is ook de directie Veiligheid die de burgemeester adviseert over de inzet van cameratoezicht. Cameratoezicht is in de regio Rotterdam-Rijnmond regionaal beleid. Het regionaal college, waarin alle burgemeesters uit de regio plaatshebben, heeft de aanvraagprocedure vastgesteld. Volgens deze procedure moet iedere aanvraag worden voorgelegd aan een adviesgroep (zie paragraaf 2.3). Daarnaast moet iedere gemeente de aanvraag voorleggen aan de eigen lokale gezagsdriehoek. Bij akkoord van de adviesgroep en de lokale gezagsdriehoek gaat de aanvraag naar de regionale beheersdriehoek. Die let vooral op de beschikbare capaciteit. In Rotterdam zitten in de beheersdriehoek en de gezagsdriehoek dezelfde personen. Dat betekent dat aanvragen uit de gemeente Rotterdam maar in één driehoek behandeld worden.

Na de besluitvorming in de driehoek is iedere gemeente zelf verantwoordelijk voor de financiering en het beheer van de eigen projecten.

2.1 Wie kunnen er cameratoezicht aanvragen?

Deelgemeenten kunnen cameratoezicht aanvragen voor specifieke gebieden in Rotterdam. Stadsmariniers kunnen alleen met steun van de deelgemeente cameratoezicht aanvragen. Hetzelfde geldt voor de politie. Voordat de deelgemeente de definitieve aanvraag indient bij de gemeente, moet het Bestuurlijk Justitieel Overleg (BJO) positief geadviseerd hebben. Burgers en ondernemers kunnen geen cameratoezicht aanvragen. Zij kunnen hun behoefte aan cameratoezicht wel kenbaar maken aan de deelgemeente.

2.2 Wat moet er in een aanvraag staan?

Een aanvraag moet duidelijk maken waarom cameratoezicht nodig is voor het verbeteren van de veiligheid in het gebied. Elke aanvraag moet in ieder geval ingaan op het doel van het toezicht. Over het algemeen heeft cameratoezicht vier doelen, te weten:

- verminderen van het geweld en de overlast op straat
- bijdragen aan de doelstelling schoon, heel en veilig
- verbeteren van de veiligheidsgevoelens van bewoners en bezoekers
- verbeteren van de effectiviteit van het optreden van politie en justitie.

In de aanvraag moet duidelijk worden hoe het middel in het betreffende gebied bij zal dragen aan bovenstaande doelen.

Daarnaast wordt verwacht dat omschreven staat welke specifieke doelen gesteld worden voor het gebied.

In de aanvraag van de deelgemeente of de stadsmarinier moet een sfeerrapportage van de politie zijn opgenomen, evenals een overzicht van het aantal incidenten. Verder moet er in de aanvraag staan welke stappen er tot dan toe al gezet zijn om de problemen te verminderen, en waarom deze niet geholpen hebben. Ook moet aangegeven worden wat de noodzaak en de te verwachte meerwaarde is van het cameratoezicht is. Verder moet het aantal gevraagde camera's worden vermeld. Voorbeelden van aanvragen van camera-toezicht zijn bij de directie Veiligheid te verkrijgen.

2.3 Hoe verloopt de aanvraag?

Het is handig (niet verplicht) om kenbaar te maken aan de directie Veiligheid dat er

een aanvraag in de maak is. De aanvraag moet gestuurd worden aan de adviesgroep cameratoezicht. In deze adviesgroep zitten de directie Veiligheid van de gemeente Rotterdam (voorzitter), het Openbaar Ministerie, politie Rotterdam-Rijnmond, Stadstoezicht en een vertegenwoordiger namens de regiogemeenten. Deze adviesgroep bespreekt de aanvraag en hanteert hierbij de checklist cameratoezicht. Vragen en opmerkingen worden teruggegeven aan de deelgemeente. Deze kan de aanvraag dan aanpassen en opnieuw opsturen. Als de adviesgroep akkoord is met de aanvraag, dan wordt de aanvraag geagendeerd voor de driehoek. In de driehoek bespreekt de burgemeester de aanvraag met de hoofdofficier van justitie en de korpschef. Als de driehoek positief oordeelt, besluit de burgemeester tot het inzetten van cameratoezicht.

Checklist cameratoezicht

In juni 2005 heeft het Regionaal College de checklist cameratoezicht vastgesteld. Bij iedere aanvraag voor cameratoezicht worden de volgende vragen gesteld:

1. Is er sprake van een openbare plaats in de zin van de Gemeentewet?
2. Is het probleem waaraan cameratoezicht het hoofd moet bieden voldoende ernstig?
 - Voordat tot cameratoezicht wordt overgegaan dient te worden aangetoond dat dit in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is.
 - Er dient een grondige analyse van de veiligheidsproblematiek te zijn (gegevens uit de Veiligheidsindex, aangevuld met een districtelijke sfeerrapportages over het betreffende gebied).
 - Er dient al een aantal andere maatregelen getroffen te zijn om de overlast terug te dringen. Het cameratoezicht moet passen in een palet van maatregelen dat is, dan wel wordt getroffen om de overlast tegen te gaan, zoals:
 - Aanpassen openbare ruimte (verlichting, bossage);
 - Inzetten toezichthouders;
 - Intensiveren controles;
 - Instellen sluitingstijden voor cafés;
 - Sneller oppakken van voorgeleiden daders;
 - Instellen andere sluitingstijden voor cafés en restaurants;
 - Verbeteren taxivervoer.
 - Cameratoezicht moet een proportioneel instrument zijn in relatie tot het te bereiken doel.
 - Het gebied dient te zijn opgenomen als intensiveringsgebied in het Integraal Wijk Actie Programma (IWAP).
3. Heeft het bestuurlijk Justitieel Overleg en/of de gezagsdriehoek positief geadviseerd over het initiatief?
4. Is er een (meerjaren)dekking voor de financiële en personele consequenties? Cameratoezicht vraagt om aanzienlijk, deels jaarlijks terugkerende investeringen.
5. In de discussie over de invoering van cameratoezicht ligt het initiatief bij de burgemeester. De burgemeester wordt geadviseerd door de BJO (driehoek op deelgemeenteniveau) en driehoek (burgemeester, hoofdofficier van Justitie en korpschef).

2.4 Wanneer wordt een aanvraag afgewezen?

Een aanvraag wordt afgewezen in de volgende gevallen:

- Als het gaat om het stelselmatig observeren van personen of groepen. Dit is wettelijk verboden.
- Als het probleem niet groot genoeg is. Cameratoezicht heeft een beperkte capaciteit. Hierdoor moet er gekozen worden waar wel of geen cameratoezicht komt.
- Als het niet duidelijk is of cameratoezicht zal helpen. Bijvoorbeeld wanneer het probleem zich snel verplaatst.
- Als het een tijdelijk probleem is. Het opstarten van cameratoezicht is duur, cameratoezicht moet jaren mee kunnen gaan.
- Als de locatie niet 7 dagen per week bekeken hoeft te worden. Daarvoor is cameratoezicht te kostbaar.

- Bij praktische overwegingen. Er is bijvoorbeeld geen budget voor of er is geen capaciteit beschikbaar is bij het Regionaal Cameratoezicht Centrum.

2.5 Wat gebeurt er wanneer de burgemeester tot cameratoezicht heeft besloten?

Na een besluit van de burgemeester wordt er door de aannemer, de deelgemeente en de politie gekeken naar de precieze positionering van de camera's. Ook wordt de definitieve offerte aangevraagd bij de aannemer. De gemeente heeft de aanleg en het onderhoud van camera's openbaar aanbesteed volgens de Europese normen. Tot 2012 is dus vastgelegd wie met de uitvoering en het onderhoud van het cameratoezicht is belast. Regiogemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoer van hun projecten.

De start van alle cameraprojecten is het aanvragen van vergunning bij de dienst Gemeentewerken voor het leggen van de kabels. Hier staat een termijn van 6 weken voor. Vervolgens kan gestart worden met de graafwerkzaamheden. Daarnaast moeten er afspraken gemaakt worden tussen de aannemer, de elektriciteitsleverancier en VTSPN (Voorziening tot samenwerking Politie Nederland: een landelijk onderdeel van de politie dat korpsen ondersteunt in techniek en beheer). VTSPN zorgt voor de aansluiting van het camerasignaal op het interne netwerk van de politie. Het besluit tot cameratoezicht wordt gepubliceerd in het gemeenteblad door middel van een aanwijzingsbesluit. Dit aanwijzingsbesluit staat open voor bezwaar. Hierna wordt de gemeenteraad geïnformeerd, evenals de betrokken bewoners en de ondernemers.

2.6 Waar kan de directie Veiligheid bij helpen?

De directie Veiligheid kan informeren en adviseren over alle facetten van het cameratoezicht. Bijvoorbeeld over:

- wettelijke mogelijkheden en onmogelijkheden
- voorbeeldprojecten
- inzicht in financiën
- advies over conceptnotities
- contact leggen met de afdeling cameratoezicht van de politie
- de werkzaamheden van de aannemer
- besluitvorming in de driehoek
- de duur van het traject

Planning cameratoezichtprojecten vanaf het besluit in de driehoek

Te nemen stappen	Aantal weken nodig voor werkzaamheden	Aantal weken cumulatief
Positief besluit driehoek	1	1
Definitief plan plaatsing camera's	3	4
Akkoord op offerte	2	6
Vergunningverlening kabels/leidingen	6-8	14
Grondwerk/straatwerk/mantelbuizen	7	21
Bekabeling	2	23
Plaatsing sectiekasten	2	23
Stijglijnen	1	23
Masten plaatsen	2	23
Aardingsvoorzieningen	1	24
Glasvezel aflassen	1+	25
Montage camera's	1	26
In bedrijf stellen	1	26
Borden plaatsen	1	27

3. Kosten

De kosten van cameratoezicht bestaan uit verschillende componenten. Zo zijn er arbeidskosten, onderhoudskosten, opstartkosten en energiekosten. Hieronder lopen we de verschillende kostenposten stuk voor stuk na.

3.1 Arbeidskosten

Cameratoezicht is arbeidsintensief. Anno 2010 zijn er ongeveer 400 camera's in de regio actief. Alle camera's worden 24 uur per dag 7 dagen per week uitgekeken door ongeveer 100 medewerkers van de dienst Stadtoezicht. Eén medewerker bekijkt tussen de 40 en 45 camera's. Om een tafel permanent bezet te houden zijn er ongeveer 5 'uitkijkers' nodig om. Alle uitkijkers werken onder supervisie van de politie. Alle medewerkers van Stadtoezicht zijn in dienst van de gemeente Rotterdam. Overige gemeenten krijgen de kosten die Stadtoezicht maakt voor het uitkijken van hun camera's doorberekend.

3.2 Onderhoudskosten

De onderhoudskosten bestaan uit het schoonmaken, controleren, verhelpen van storingen en vervangen van kapot materiaal. Hierbij gaat het om honderden camera's en masten, en tientallen elektriciteitskasten in de buitenruimte. De kosten komen voor rekening van de gemeente. In Rotterdam komen ze voor rekening van de directie Veiligheid.

Van elke camera gaat een kabel naar het dichtstbijzijnde politiebureau. Daar worden de camerabeelden doorgezeten op het blauwe glasvezelnetwerk van de politie en naar het Regionaal Cameratoezicht Centrum gestuurd. Het waargenomen camera-beeld wordt daarom eerst door de camera

omgezet in een signaal, dat door de software in het politiebureau herkend wordt en vervolgens wordt omgezet naar beeld. Storingen in het politiebureau zijn voor rekening van de politie. Softwarestoringen buiten het politiebureau (bijvoorbeeld in de camera) worden betaald door de directie Veiligheid.

3.3 Opstartkosten

Met de aanschaf van materiaal en het graven en leggen van kabels zijn uiteraard kosten gemoeid. Per camera liggen die tussen de € 10.000 en € 25.000. Het verschil zit vooral in de afstand die de kabel moet overbruggen en het terrein waarop de aanleg plaatsvindt. De opstartkosten worden, als er twee partijen meedoen, door beide partijen gedragen. Bij drie partijen betalen alle partijen een derde van de kosten. De directie Veiligheid is altijd partij.

3.4 Controle kosten

Alle cameraprojecten worden stelselmatig gecontroleerd op hun functioneren. Deze kwaliteitscontrole geldt voor alle nieuwe en bestaande projecten. Daarnaast vindt er een onderhoudscontrole plaats door de

dienst Gemeentewerken van de gemeente Rotterdam. Gemeentewerken beoordeelt ook de offertes van de aannemer en controleert de gemaakte afspraken.

3.5 Energiekosten

De kosten voor het energiegebruik van de camera's worden gedragen door de gemeente, in Rotterdam door de directie Veiligheid.

3.6 Opvolginkosten

Incidenten die worden gezien door camera-toezicht worden op straat opgevolgd. Dit kan gebeuren door de politie, door Stads-toezicht, maar bijvoorbeeld ook door Gemeentewerken. Dit vergt een personele inspanning op straat. In cameragebieden is het geen optie om waargenomen incidenten

te laten lopen. Burgers zien immers dat de camera het incident kon waarnemen en verwachten van de overheid dat zij handelt.

3.7 Evaluatiekosten

Elke twee jaar wordt het cameratoezicht geëvalueerd. Aan de hand van politiecijfers en sfeerrapportages wordt nagegaan of cameratoezicht nog noodzakelijk is. Alle cameragebieden worden in de evaluatie onder de loep genomen. Aan deze tweejaarlijkse evaluatie zijn uiteraard kosten verbonden die worden gedragen door de directie Veiligheid.

4. Het inzien van beelden (openbaarheid en rechten van burgers)

Alle beelden die met cameratoezicht worden opgenomen worden zeven dagen opgeslagen en bewaard. Opgeslagen gegevens moeten voldoen aan de Wet politiegegevens. Deze wet stelt eisen aan de opslag van beelden. Na zeven dagen worden de beelden automatisch gewist. Als de politie de beelden in het opsporingsproces gebruiken, kunnen deze langer opgeslagen worden.

4.1 Cameratoezicht als ogen van de politie

De burger mag van de overheid verwachten dat zij in het publieke domein zijn persoonlijke levenssfeer respecteert. De omgeving (publiek toegankelijke ruimte of privaat terrein) is bepalend voor de mate van privacy die de burger mag verwachten. Rotterdam ziet cameratoezicht als de ogen van de politie. Alles wat de politie redelijkerwijs op straat zou kunnen zien, mag waargenomen worden door de camera's. Het moet dan voor de burger wel duidelijk zijn dat er cameratoezicht is in dat gebied.

4.2 Inzage in de beelden

Hoewel cameratoezicht een gemeentelijk veiligheidsinstrument is, vallen de beelden onder de Wet politiegegevens. Dat betekent dat de gemeente deze beelden niet aan derden kan verstrekken. Inzage van de beelden is alleen toegestaan bij de politie na toestemming van het Openbaar Ministerie. Personen van wie camerabeelden zijn vastgelegd, hebben recht op inzage in de beelden en de daaraan gekoppelde gegevens en vastgelegde interpretaties. Zij kunnen verzoeken om verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming van hun

persoonsgegevens. Dat kan in eerste instantie binnen de bewaartermijn van zeven dagen. Wanneer de beelden worden gebruikt voor de opsporing van een delict gelden andere termijnen van verwerking en bewaring en dus ook voor inzage.

Iemand die zijn beelden wil inzien hoeft niet uit te leggen waarom hij inzage wil. Van hem of haar wordt alleen gevraagd de datum van de beeldopname te specificeren. De beelden waarvan inzage wordt gevraagd, worden door de politie of de gemeente bewaard tot er een beslissing is genomen over het wel of niet toestaan van de inzage. Onder normale omstandigheden mag inzage niet geweigerd worden. Inzage kan echter op grond van de Wet politiegegevens geheel of gedeeltelijk worden afgewezen in verband met een goede uitvoering van de politietoek, gewichtige belangen van derden of de veiligheid van de staat. Burgers hebben het afschermingsrecht en het verwijderingsrecht. Het afschermingsrecht geeft iemand het recht om te vragen de beelden en/of andere gegevens over hemzelf niet verder te gebruiken of te laten zien aan anderen. Het verwijderingsrecht geeft iemand het recht om te vragen beelden en/of gegevens over hemzelf te verwijderen uit de bestanden.

4.3 Bezoeken van het de toezichtsruimte

Het Regionale Cameratoezicht Centrum (RCT) is gevestigd in de Witte de Withstraat in Rotterdam. Op afspraak is het mogelijk om het RCT te bezoeken. Dit geldt in het bijzonder voor burgers die in een wijk wonen waar cameratoezicht is (of wordt geplaatst) en voor gemeenteraadsleden en deelraadsleden.

Bijlage

Straten waarin cameratoezicht is (per deelgemeente) per oktober 2010

Kralingen - Crooswijk

1e Crooswijksestraat, A. Wellingpad, Boezemsingel, Crooswijksekade, Crooswijksestraat, Crooswijkseweg, Djeroekstraat, Frederikstraat, Goudseplein, Goudserijweg, Hendrikstraat, Isaac Hubertstraat, Koepelstraat, Marnixstraat, Martinplein, Nieuwe Crooswijksestraat, Pijperstraat, Pleretstraat, Pootstraat, Rotterdamsestraat, Schuttersveld, Spiegelnisserkade, Van Meekerenstraat, Van Reynstraat, Wilhelminahof.

Noord

1e Pijnackerstraat, 2e Pijnackerstraat, 3e Pijnackerstraat, Benthuizerstraat, Bergweg, Bloklandstraat, Erasmusstraat, Hooglandstraat, Jacob Catsstraat, Johan Idastraat, Noorderbrug, Noordmolenstraat, Noordplein, Pijnackerdwarstraat, Pijnackerplein, Rodenrijsewaan, Ruivenstraat, Snellemanstraat, Tochtstraat, Tollensstraat, Touwbaan, Vletstraat, Witte Zwaanahof, Woelwijkstraat, Zaagmolenbrug, Zaagmolendrift, Zaagmolendijk, Zaagmolenstraat, Zaagstraat, Zegwaardstraat, Zwaanshals, Zwart Janstraat.

Centrum

1e Westewagenhof, Admiraal de Ruyterweg, Aert van Nesstraat, Ammanstraat, Beursplein, Beurstraverse, Binnenrotte, Binnenwegplein, Blaak, Boomgaardhof, Bulgersteyn, Churchillplein, Conradstraat, Coolsingel, Couwenburg, Delftsehof, Delftseplein, Delftse Poort, Delftsestraat, Delftsevaart, Doelwater, Ds. Jan Scharpstraat, Goudsestraat, Grote Kerkplein, Grote Markt, Haagseveer, Hang, Harddraverstraat, Heer Bokelweg, Hennekijnstraat, Hofdijk, Hofplein, Hoogstraat, Jacobusstraat, Jan Evertsenplaats, Joost Banckertsplaats, Karel Doormanhof, Karel Doormanstraat, Katshoek, Keerweer, Keizerstraat, Kerkstraat, Kolk, Korte Hoogstraat, Korte Lijnbaan, Kruiskade, Kruiskadehof, Kruisplein, Leeuwenstraat, Lijnbaan, Lijnbaanhof, Lombardkade, Meent, Nieuwstraat, Oppert, Pompenburg, Poortstraat, Proveniersplein, Provenierssingel, Proveniersstraat, Raampootstraat, Rijstuijn, Rodezand, Schiedamsedijk, Schiekade, Schiestraat, Schouwburgplein, Sint Luciastraat, Spoorsestraat, Stadhuisplein, Stadhuisstraat, Stationssestraat, Steiger, Stroveer, Van Gentstraat, Van Oldenbarnevelthof, Van Oldenbarneveltplaats, Van Oldenbarneveltstraat, Verlengde Willemsbrug, Vlasmarkt, Weena, Weena-zuid, Westblaak, Westewagenstraat, Westnieuwland, Zijl, Zoutmanstraat.

Oude Westen

's-Gravendijkwal, 1e Middellandstraat, Adrianaplein, Adrianastraat, Anna Paulownastraat, Bajonetstraat, Batavierenstraat, Bloemkwekersstraat, Bloemstraat, Breitnerstraat, Coolsestraat, Diergaardesingel, Drievriendenstraat, Eendrachtseplein, Gaffeldwarstraat, Gaffelstraat, Gerrit Sterkmanplein, Gouverneerstraat, Henegouwerlaan, Henriette Bosmanslaan, Hermesplantsoen, Josephlaan, Josephstraat, Karel Doormanstraat, Kogelvangerstraat, Korte Bajonetstraat, Kruisplein, Kruisstraat, Mathenesserlaan, Mauritsplaats, Mauritsstraat, Mauritsweg, Nieuwe Binnenweg, Ochtvertsestraat, Oude Binnenweg, Palmdwarstraat, Rijnhoutplein, Rochussenstraat, Safflevenstraat, Schietbaanstraat, Schouwburgplein, Sint-Mariastraat, Tiendplein, Tiendstraat, Van Speykstraat, Westersingel, West-Kruiskade, Wijkpark Oude Westen, Zijdewindeplein, Zijdewindestraat.

Delfshaven

's-Gravendijkwal, Aelbrechtskade, Aleidisstraat, Beukelsdijk, Burgemeester Meineszlaan, Burgemeester Meineszplein, C.P. Tielestraat, Claes de Vrieselaan, Dirk Danestraat, Duivenvoordestraat, Duyststraat, Essenburgsestraat, Galvanistraat, Gerrit Jan Mulderstraat, Gijsingstraat, Graaf Florisstraat, Grote Visserijstraat, Heemraadsplein, Heemraadsestraat, Henegouwerplein, Hudsonplein, Hudsonstraat, Jan Kruiffstraat, Justus van Effenstraat, Korenaarstraat, Marconiplein, Mathenesserbrug, Mathenesserdijk, Mathenesserplein, Mathenesserstraat, Mathenesserweg, Metrostation Coolhaven, Middellandplein, Moutersteeg, Nicolaas Beetsstraat, Nieuwe Binnenweg, Noordschans, Nozemanstraat, P.C. Hooftplein, Piet Heynsestraat, Potgieterstraat, Rhijnvis Feithstraat, Rochussenstraat, Ruilstraat, Schaepmanstraat, Schans, Schermelaan, Schiedamseweg, Schietbaanlaan, Spaansebocht, Spangesestraat, Spanjaardstraat, Tidemanstraat, Tjalklaan, Van Cittersstraat, Van Duylhof, Van Duylstraat, Van Meursstraat, Vierambachtsstraat, Vierhavensestraat, Voorhaven, Vosmaerstraat, Watergeusstraat, Westzeedijk, Willem Beukelszstraat, Zoutziederstraat.

Charlois

Ahoyweg, Atjehstraat, Baarlandhof, Bananenstraat, Bas Jungeriusstraat, Boelstraat, Boergoensestraat, Boerhavestraat, Bonaventurastraat, Brede Hilledijk, Brekelsveld, Brielsewaan, Carnissesestraat, Charloisse Kerkestraat, Cillershoekstraat, Clemensstraat, Deliplein, Delistraat, Dokstraat, Dordtsewaan, Dorpsweg, Frans Bekkerstraat, Freyapad, Goereesestraat, Gooilandsingel, Gouwstraat, Heidestraat, Heinenoordstraat, Hekelingenstraat, Hijkerfeld, Hillelaan, Jaersveldstraat, Kaappark, Karel de Stouteplein, Karel de Stoutestraat, Katendrechtse Lagedijk, Katendrechtsehof, Katendrechtsewaan, Kerkwervesingel, Krabbendijksehof, Krabbendijksestraat, Lombokstraat, Maashaven Noordzijde, Maashaven Oostzijde, Maashavenkade, Meijerijstraat, Melissantstraat, Metroplein, Middelharnisstraat, Mijnsheerenlaan, Mijnsheerenplein, Millinxstraat, Moerkerkestraat, Motorstraat, Ooltgensplaatsehof, Ooltgensplaatseweg, Plein 1953, Pleinweg, Polsestraat, Pompstraat, Putselaan, Puttershoekstraat, Rechthuislaan, Resedastraat, Rijnhavenstraat, Rijsoordstraat, Sallandweg, Schilperoordstraat, Schuddebeersstraat, Silostraat, Sliedrechtstraat, Slinge, Stellendam

straat, Strevelsweg, Sumatraweg, Tiengemetenhof, Tiengemetensingel, Timorstraat, Tolhuisbocht, Tolhuislaan, Tolhuisstraat, Twentestraat, Vaanweg, Van Swietenlaan, Veerlaan, Voetjesstraat, Walhallalaan, Wevershoekstraat, Wigstraat, Wodanstraat, Wolphaertsbocht, Zuidenwijdsestraat, Zuiderparkweg, Zuiderterras, Zuidplein.

Feijenoord

2e Rosestraat, Adriaen Nimantsstraat, Beijerlandseleen, Bree, Breeplein, Colosseumweg, Ericaplein, Ericastraat, Groene Hilledijk, Heer Arnoldstraat, Heinlantstraat, Hendrick Croesinckstraat, Hilledijk, Hillevliet, Kameliastraat, Korenbloemstraat, Laantjesweg, Lange Hilleweg, Meerdervoortstraat, Odastraat, Oleanderplein, Polderlaan, Pretorialaan, Putsebocht, Putselaan, Randweg, Riederlaan, Salviahof, Sandelingplein, Sandelingstraat, Sint Andriesstraat, Slaghekstraat, Stokroosstraat, Strevelsweg, Strijensestraat, Varkenoordsebocht, Violierstraat, Zuidpolderstraat.

IJsselmonde

Aesopusviaduct, Anthony Tijkenstraat, Bergsonstraat, Bierens de Haanweg, Bollandstraat, Catullusweg, Cornelis van Beverenbrug, Eckartstraat, Elsschotstraat, Fleringenstraat, Gronsvelderf, Guido Gezelleweg, Hemsterhuisstraat, Heymansstraat, Hoewelakensingel, Horatiusstraat, Keverborgstraat, Loevesteinsingel, Molenvliet, Nemelaersingel, Ogieringel, Oude Watering, Pliniusstraat, Pythagorasweg, Rhijnauwensingel, Sandenburgbaan, Schinnenbaan, Schopenhauerweg, Sophoclesstraat, Spinozaweg, Ter Wormstraat, Twickelerf, Van de Woestijnestraat, Vergiliusstraat, Victor Hugoweg, Warmelostraat, Weldamsingel, Zuidkreek.

